

POLICY 022/2015 RAADSBELEID

ONDERWERP: (TUCKSHOP) HUISWINKELBELEID

VERWYSING: 15.1.B & 15.1.17

BESLUIT NR: 29/05.1/2015 (SRV)

DATUM: 13 Mei 2015

BELEIDSOOGMERK: Om deur middel van standaard prosedures en riglyne effektiewe hantering en beheer oor huiswinkels (Tuckshops) in die Regsgebied van //Khara Hais te verseker.

BELEIDSFILOSOFIE EN BEGINSELS

Huiswinkels (Tuckshops) vervul 'n belangrike rol in die huidige ekonomiese bestel van ons land en verskaf 'n inkomste aan menige gesinne binne die Raad se regsgebied. Ten einde die inwoners binne die regsgebied van Munisipaliteit //Khara Hais die geleentheid te bied om sonder die benadeling van regte, huiswinkels (Tuckshops), binne die voorskrifte van die Noord-Kaapse Wet op Ontwikkeling en Beplanningsoneringskema, 1998 (Wet 7 van 1998) en saamgelees met die Raad se soneringskema, vanaf woonpersele te bedryf is dit nodig dat duidelike riglyne en prosedures in hierdie verband neergelê word.

DEFINISIES

“eienaar” beteken die eienaar van die perseel waarop die huiswinkel opgerig en bedryf word en sluit die huurder van munisipale eiendom in;

"hinderbedryf" beteken enige gebou of perseel of gedeelte daarvan wat ontwerp of gebruik word vir enige bekende of potensiële hinderlike, skadelike of afstootlike aktiwiteit of gebruik of die berging van so 'n stof of wat 'n ergernis veroorsaak of kan veroorsaak en, sonder om die algemeenheid van die voorgenoemde te beperk, sluit dit die volgende in enige chemiese werke, distilleerwerke, brouery, mis- of kunsmiswerke, verwerking van bene, horings of hoewe, die verwerking of berging van huide of velle in ander as in 'n droëtoestand, slagpale, klipbrekery, enige verwerking of vervaardiging van sement, enige steenmakery, 'n perseel vir die berging, sortering of enige ander handeling in enige vorm van vullis afval of riool of nagvuil, olie of ander petroleum verwerking of enige ander gebruik wat die Raad as 'n "hinderbedryf" mag beskou.

“huurder” beteken die persoon of persone aan wie die huiswinkel bedryf en kan die eienaar insluit;

"nywerheid" beteken 'n gebou of gebruik, hetsy dit ooreenstem met die betekenis van 'n fabriek soos omskrywe in die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) of nie, wat gebruik word vir enige bedryf vir die vervaardiging, montering, verwerking, herstel of storting van 'n produk of deel van 'n produk, die opberging van 'n produk of grondstof, die herstel, opbou, afbreek of uitmekaarhaal van voertuie, drukwerk die vervaardiging van gas en enige verwante kantoor, opsigterswoning, of enige gebou waarvan die gebruik bykomstig is tot en wat gewoonlik bykomstig sou wees tot, of redelik nodig sou wees in verband met, die gebruik van sodanige bedryf op dieselfde terrein, met dien verstande dat geboue waar voedsel en drank in hoofsaak vir gebruik op die perseel voorberei word, nie ingesluit word nie;

“onderverhuur” beteken die verhuring van die huiswinkel aan 'n persoon anders as die eienaar;

"ontvlambare stowwe" beteken ontvlambare vloeistowwe, ook alle ontvlambare vloeistowwe of ontvlambare stowwe met 'n werklike ontvlammingspunt wat laer as 65°C is en hulle word soos volg ingedeel:

Ontvlambare vloeistof, klas A:
Petrol (motorbrandstof);

Ontvlambare vloeistof, klas B:
Enige ontvlambare vloeistof uitgesonderd petrol, waarvan die ontvlammingspunt 21° C en laer is;

"sakegebou" beteken 'n perseel en/of gebou of deel daarvan wat gebruik word of beoog word om gebruik te word as winkels en/of kantore en omvat dit hotelle, gelisensieerde hotelle, drankwinkel, taverne, restaurant, droogskoonmakerye, begrafnisondernemers, finansiële instellings, professionele kantore, vergaderplekke, spreekkamers van geneeshere, effekte- of produkte-beurse, set-setbaan, woonstelle bo die grondverdieping en geboue vir dergelike gebruike, maar omvat dit nie vermaaklikheidsplekke, 'n casino, volwasse vermaak, institusionele geboue, lykbesorgerlokale, openbare garages, diensstasies, herstel- of verwante vervangingsfunksies, nywerheidsgeboue, hinderbedryf, swaarvoertuig oornagteriewe of enige groothandelsaak nie;

"stoor" beteken 'n plek, perseel of geboue waar goedere gestoor word vir verspreiding aan ander winkels, ondernemings of persele;

"huiswinkel (tuckshop)" beteken 'n kleinhandelsaak wat vanuit 'n deel van 'n huis of buitegebou deur 'n lid/lede van die huishouding bedryf word, met dien verstande dat voorrade beperk word tot dit wat binne die huiswinkel akkommodeer kan word en geen verwerking, onderverdeling of voorbereiding van voedsel, sonder die nodige handelslisensie, mag plaasvind nie en geen winkelvoorraad mag buite die huiswinkel geberg word nie;

"vermaaklikheidsplek" beteken enige gebou of perseel waar mense byeenkom vir vermaak of sosiale- ontspannings- of sportdoeleindes en waar 'n toegangsfooi gewoonlik gehef word en sluit in 'n teater, bioskoop, danssaal, nagklub, vermaaklikheidspark, sportsentrum, biljartsaal, skaatsbaan, 'n publieke of private sportsklubfasiliteit en restaurant waar vermaaklikheid aangebied word, maar sluit nie enige gebou of perseel vir 'n casino of volwasse vermaak in nie;

"voedselvoorbereiding" beteken die voorbereiding van etes en/of maaltye vir gebruik deur ander persone op of weg van die perseel en/of gebou.

"winkel" beteken 'n perseel en/of gebou en/of struktuur wat gebruik word vir die bedryf van 'n kleinhandelsaak en kan 'n kleinwassery, kantore, kwekery, restaurant, 'n kleindroogskoonmakery, woonstelle bo die grondverdieping en 'n kleinhandelsaak waar goedere wat in sodanige saak verkoop, vervaardig en/of herstel word, omvat; met dien verstande dat die vloeroppervlakte wat verband hou met sodanige vervaardiging en/of herstel, hoogstens een derde van die vloeroppervlakte van die winkel sal wees, maar dit omvat nie enige nywerhede, openbare garage, diensstasie, taverne, supermark (met of sonder wynverkope) of drankwinkel nie;

RIGLYNE

1. Alvorens 'n Huiswinkel (Tuckshop) met enige handelsaktiwiteite mag begin, moet sodanige Huiswinkel (Tuckshop) by die Raad registreer. Die aansoekvorm is as Bylae A aangeheg.
2. Alle bestaande Huiswinkels (Tuckshops) moet vanaf datum van goedkeuring van die beleid, registreer.
3. Die bewys van registrasie en/of geskikheidsertifikaat moet op 'n ooglopende plek binne die Huiswinkel (Tuckshop) vertoon word.
4. Hetsy die Huiswinkel 'n losstaande struktuur is of deel van die wooneenheid vorm, word die Huiswinkel tot 'n maksimum grootte van 25m² beperk.
 - 4.1 Indien die voorgeskrewe grootte van 25m² met inagneming van paragraaf 4.2, oorskry word, moet dit spesifiek onder die Wykskomitee se aandag gebring word en moet hulle 'n aanbeveling maak.
 - 4.2 Die maksimum grootte van die Huiswinkel mag nie 30m² oorskry nie.
5. Indien die Huiswinkel (Tuckshop) buite die wooneenheid opgerig word, kan die boumateriaal uit enige vaste stof soos byvoorbeeld hout, sink, steen, ens, bestaan. Geen skadelike boumateriaal, wat 'n gevaar vir die gemeenskap en die onmiddellike omgewing inhou, mag egter vir hierdie doel gebruik word nie. Tweedehandse boumateriaal moet vooraf deur Boubeheerafdeling van die Raad inspekteer word.
6. Die erf moet hoofsaaklik vir residensiële doeleindes gebruik word en nie andersom nie.
7. Indien die eienaar 'n hulpbehoewende persoon is, wat ingevolge die Raad se Hulpbehoewende beleid registreer is, en nie self die Huiswinkel bedryf nie, verval die eienaar se registrasie as hulpbehoewende op die datum van die registrasie van die Huiswinkel.
8. Indien die eienaar 'n hulpbehoewende persoon is, wat ingevolge die Raad se Hulpbehoewende beleid registreer is, die Huiswinkelbeleid oortree, kan die Raad sodanige persoon se voordele, in terme van die Raad se Hulpbehoewende beleid onmiddellik opskort.
9. Geen advertensieteken, met uitsondering van 'n onbeligte teken of kennisgewing wat nie oor 'n straat uitsteek of 'n oppervlakte van 150cm x 100cm oorskry nie en wat slegs die naam en beroep van die bewoner aandui, mag vertoon word.
10. Geen Huiswinkel (Tuckshop) sal op publieke oopruimtes, sypaadjies, vakante erwe of straatreserwes toegelaat word nie.
11. Daar sal streng aan alle bou- en ander regulasies voldoen moet word. Geen verslapping van boulyne of maksimum dekking sal dus oorweeg word nie.
12. Bouplanne van die betrokke gebou of deel daarvan sal saam met die aansoek ingedien moet word. Die terreinplan wat die aansoek vergesel, moet deur 'n geregistreerde tekenaar opgestel word.
13. Na goedkeuring van die aansoek mag sodanige gedeelte van die woonhuis slegs as Huiswinkel (Tuckshop) en nie vir die doel van 'n winkel, sakegebou, werkswinkel, nywerheid, stoor, vermaaklikheids- of hinderlike bedryf, gebruik word nie.

14. Daar moet aan alle gesondheids- en ander regulasies wat normaalweg van toepassing op die bedryf is, voldoen word. Geen voedselhantering mag plaasvind sonder dat die Huiswinkel (Tuckshop) oor 'n geskiktheidsertifikaat, uitgereik deur die Gesondheidsafdeling beskik nie.
15. Die minimum gesondheidsvereistes waaraan voldoen moet word, is as **Bylae B** hierby aangeheg.
16. Voorbereiding van voedsel in Huiswinkels (Tuckshops) sal individueel hanteer word en dienooreenkomstig beperkinge gestel word, wat die soorte en hoeveelheid voedselprodukte insluit.
17. Alvorens voedselvoorbereiding by 'n Huiswinkel (Tuckshop) kan geskied, moet daar vooraf vir 'n handelslisensie in terme van die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) aansoek gedoen word.
18. Geen bewoning mag binne die Huiswinkel (Tuckshop) plaasvind nie.
19. 'n Droëpoeier brandblusser van 9kg, moet deur die eienaar vir die Huiswinkel (Tuckshop) voorsien word.
20. Met die uitsondering van paraffien mag geen ontvlambare stowwe, verkoop word nie. Die vereistes vir die verkoop van paraffien vanuit 'n Huiswinkel (Tuckshop) is as **Bylae C** hierby aangeheg.
21. Enige elektriese bedrading vir die bedryf van die Huiswinkel (Tuckshop) moet vanaf die bestaande huisaansluiting gedoen word en aan die Elektriese Installasie Regulasies se vereistes voldoen.
22. Geen goedere of produkte mag buite die gebou, wat gebruik word vir die Huiswinkel (Tuckshop), vir advertensiedoeleindes uitgestal word nie.
23. Die nodige maatreëls ter voorkoming van knaagdiere en insekte moet getref word.
24. Daar mag onder geen omstandighede groot hoeveelhede voorraad op die terrein self gestoor word nie.
25. Geen geraassteurnis mag vir omliggende bure veroorsaak word nie.
26. Geen besigheid wat 'n spesiale lisensie vereis, byvoorbeeld 'n dranklisensie, sal toegelaat word nie.
27. Geen industriële tipe besigheid sal binne 'n residensiële gebied toegelaat word nie. Met ander woorde, die gebruik van industriële masjiene en raserige masjiene sal nie toegelaat word nie (geraasbesoedeling).
28. Indien 'n aansoek goedgekeur word, beteken dit nie dat die eienaar van die perseel besigheidsregte verkry het nie.
29. Waar die eienaar 'n Huurooreenkoms, vir die huur van 'n Munisipale huis met die Raad aangegaan het, moet die Huurkontrak dienooreenkomstig gewysig word.
30. Die Raad is by magte om, vóór of tydens registrasie, enige voorwaardes en/of beperkings te stel wat na die Raad se mening nodig of wenslik mag wees.

PROSEDURE

1. Aansoekvorms vir die bedryf van 'n Tuiswinkel (Tuckshop) vanaf 'n residensiële perseel is by die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling beskikbaar en die voltooide aansoekvorm moet by die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling ingehandig word.
2. Die kommentaar van die aangrensende erf eienaars/bewoners moet verkry word en moet saam met die voltooide aansoek ingedien word.
3. Aansoekgelde sal, soos vervat in die Raad se tariewelys, gehef word.
4. Na ontvangs van enige aansoek en voorgeskrewe aansoekgelde, sal die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling die betrokke aansoek ook vir insette en kommentaar verwys na enige ander relevante afdeling asook die betrokke Wykskomitee vir insette en aanbeveling.
5. Na ontvangs van alle besware, insette en kommentaar, sal die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling die betrokke skrywes aan die aansoeker voorsien vir sy/haar insette en kommentaar op die skrywes. Enige skakeling tussen die aansoeker en beswaarmakers wat kan lei tot die uitklaring van misverstande en derhalwe die terugtrekking van besware word aangemoedig. Indien die aansoeker **nie binne 30 dae** reageer op die betrokke besware/insette nie, word die aansoek geag te verval het.
6. Geen besware wat neerkom op bloot 'n poging om handelskompetisie uit te skakel, sal deur die Raad in ag geneem word nie, soos bepaal deur artikel 64 (1) (c) van die Noord-Kaapse Wet op Ontwikkeling en Beplanning, 1998 (Wet 7 van 1998).
7. Die betrokke aansoek, tesame met alle insette, besware en kommentare, word dan vir goedkeuring aan die Munisipale Bestuurder voorgelê.

ROLLE

1. Die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling is verantwoordelik vir die prosessering van aansoeke om Huiswinkels (Tuckshops).
2. Die Brandweerafdeling is verantwoordelik vir die nodige brandveiligheidsinspeksies en moet op 'n gereelde basis sodanige inspeksies uitvoer, ten einde te verseker dat aan die vereistes van die Wet op Brandweerdienste, 1987 (Wet 99 van 1987) voldoen word.
3. Die Omgewingsgesondheidsafdeling is verantwoordelik vir die nodige gesondheidsinspeksies, ten einde te verhoed dat enige gesondheidsrisiko ontstaan. Die Omgewingsgesondheidsafdeling reik die nodige registrasie en/of geskikheidsertifikaat uit.
4. Die **eienaar** is verantwoordelik om te verseker dat die aansoeker aan die riglyne van die Elektriese Installasie Regulasies voldoen.
5. Die Sekuriteitsafdeling is verantwoordelik vir die Wetstoepassing ten opsigte van die beleid.
6. Die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling moniteer en koördineer die nakoming van die vereistes en voorwaardes van die beleid deur die geregistreerde Huiswinkels (Tuckshops):
 1. Deur 'n kwartaallikse vergadering van die multi-dissiplinêrekomitee, bestaande uit die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling (Sameroeper), Stadsbeplanning & Boubeheer, Sekuriteitsafdeling, Brandweer-, Omgewingsgesondheidsafdeling en Administrasie te belê.

2. Die doel van bovermelde vergadering sal wees:
 - 2.1 Die samestelling van 'n program vir die monitering van alle **Huiswinkels** binne die regsgebied van die Raad op 'n jaarlikse basis.
 - 2.2 Bogenoemde monitering sal gesamentlik geskied deur die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling, Brandweer, Sekuriteits-, Elektrisiteits- en Omgewingsgesondheidsafdeling en sal geskied op 'n wyse soos bepaal deur die bovermelde Komitee.
7. Die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling moet op 'n sesmaandelikse basis aan die Committee for Local Economic Development oor die stand van sake met en toepaslike optrede geneem teenoor Huiswinkels (Tuckshops) terugvoer gee.
8. Die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling moet gevalle van waar die beleid oortree word, aan die volgende vergadering van die Committee for Local Economic Development voorlê en onmiddellik die nodige stappe, teen die oortreders, in oorleg met die Sekuriteitsafdeling neem.
9. Die Administrasie Afdeling hanteer die aansoek om handelslisensie, indien nodig.
10. Die aansoek moet ook deur die Seksie: Plaaslike Ekonomiese Ontwikkeling aan die Finansiële Afdeling voorsien word, vir die opheffing van Hulpbehoewende Registrasie, indien nodig.

VERWANTE WETGEWING EN BELEID

Die beleid vir die bedryf van 'n Huiswinkel (Tuck Shop) moet saamgelees word met die voorskrifte soos vervat in die Noord-Kaapse Wet op Ontwikkeling en Beplanning, 1998 (Wet 7 van 1998) asook die Raad se goedgekeurde Skemaregulasies.

HERROEPINGS / WYSIGINGS

Dat alle vorige beleidsbesluite in hierdie verband herroep word.

BYLAE A

MUNISIPALITEIT //KHARA HAIS

**AANSOEK OM 'N EKONOMIESE AKTIWITEIT VANAF 'N WOONHUIS TE
BEDRYF**

Hiermee doen ek, die ondergetekende, aansoek om 'n Huiswinkel (Tuckshop) vanaf 'n residensiële perseel te bedryf.

Van					
Naam					
Identiteitsnommer					
Posadres					
Straatadres					
Telefoon	(Huis)		(Werk)		
Erfnommer					
Is u die eienaar van die betrokke perseel wat beoog word vir die besigheid?		JA		NEE	
Indien Nee, wie is die betrokke eienaar					
Is die woning 'n Munisipale huis of nie?		JA		NEE	
Naam en aard van Huiswinkel (Tuck shop)					
Gaan u voedselvoorbereiding vanuit die Huiswinkel (Tuck shop) doen?		JA		NEE	
		Indien ja, moet die vorm as Bylae D hierby aangeheg, voltooi en by die Administrasie Afdeling ingehandig word.			
Vloeroppervlakte wat gebruik word vir die besigheid					
Beoogde datum van opening van die besigheid					

<u>Slegs vir kantoorgebruik</u>	
Vloeroppervlakte van bestaande gebou	Sonering van erf

Hiermee verklaar ek, die ondergetekende, dat bogenoemde inligting korrek en waar is.

DATUM

HANDTEKENING

Die volgende moet die aansoek vergesel

1. 'n Afskrif van die identiteitsdokument van die eienaar/huurder.
2. Skriftelike kommentaar van alle aanliggende eienaars/bewoners.
3. Indien die eienaar nie self die Huiswinkel (TuckShop) gaan bedryf nie, moet die eienaar se skriftelike toestemming ook aan die aansoek aangeheg word
4. Indien die huis Munisipale eiendom is, moet daar 'n afskrif van die huurkontrak aangeheg word.
5. Indien die eiendom munisipale eiendom is en u aansoek doen in u hoedanigheid as wettige okkupeerder ingevolge die Raad se behuisingsbeleid (Punt 4 van riglyne) moet daar 'n bewys van allokasie of toekenning aangeheg word.
6. Die nodige aansoekfooi.
7. Bou/Terreinplan van beoogde Tuiswinkel (Tuckshop).

BYLAE B

MINIMUM STANDAARD GESONDHEIDSVEREISTES VIR HUISWINKELS (TUCKSHOPS)

1. Alle Huiswinkels (Tuckshops) moet vooraf geskik verklaar word vir die uitoefening van bedryf.
2. Handewasgeriewe moet beskikbaar gestel word:
 - 'n Skottel met skoonwater wat gereeld met skoonwater vervang word.
 - Die afval water moet op 'n aanvaarbare wyse weggedoen word
 - Seep en afdroogmateriaal moet beskikbaar wees
3. Goedgekeurde onafhanklike werkende verkoelingsgeriewe vir voedsel wat normaalweg verkoel word, moet in die eenheid beskikbaar gestel word.
4. Goedere moet vanaf 'n goedgekeurde bron verkry word.
5. Sanitêre geriewe moet redelik beskikbaar wees.
6. Omvang van voorraad vir die eenheid waarmee gesmous word, word beperk tot die hoeveelheid voorraad wat in die Tuiswinkel (Tuck shop) akkommodeer kan word.
7. Gladde en wasbare muur-, vloer- en werkoppervlakte.
8. Moet stofdig wees.
9. Digsluitende vullishouer moet voorsien word.
10. Voorsien nie-absorberende pakrakke.
11. Geen voedsel word direk op die vloer toegelaat nie.
12. Algemene higiëne moet te alle tye gehandhaaf word.
13. Geen slaapaktiwiteite word binne die Huiswinkels (Tuckshops) toegelaat nie.
14. Aansoeke vir voedselvoorbereiding word individueel hanteer en sodanig goedgekeur of afgekeur.

BYLAE C

VEREISTES VIR DIE VERKOOP VAN PARAFFIEN

1. Paraffien mag slegs by Huiswinkels (Tuckshops) verkoop word, onderworpe aan die volgende voorwaardes:
2. Die maksimum toelaatbare hoeveelheid is 210 liter.
3. Hierdie inhoud moet in metaalhouers (nie plastiek nie), gestoor word.
4. Die volmaak van bottels moet met 'n "valve" gekontroleer word indien dit direk vanuit 'n 210 liter drom volgemaak word.
5. Hierdie drom moet 'n "drip tray" op die vloer hê, indien dit teen 'n helling staan vir gravitasie vloei.
6. Die oppervlakte van die oortapping moet op 'n sementblad **met 'n skermmuur wat 110%** van die inhoud kan bevat, indien die houer sou lek, geskied.
7. Die area vir oortapping moet wegstaan van enige brandbare materiaal en 'n draagbare, inwerkende toestand brandblusser, moet beskikbaar wees.